

kej armády o situácii na Slovensku, hlavne čo sa týka situácie vojenskej po stránke taktickej, materiálnej, personálnej a morálnej. Spomenutým veliteľom vysvetlí náš vojenský plán a naše možnosti a vyjedná pre splnenie tohto plánu pre nás nejnvhodnejšie podmienky také, aby úspech bol zaručený. Ďalej vyžiada pomoc leteckú a materiálnu a usporiada vec partizánov na Slovensku. Napokon naviaže rádiotelegrafický styk so Slovenskom a po ukončení rozhovorov vráti npor. Hanusa s výsledkom rokování.

Veliteľ voj. ústredia:

SÚA Praha. E 22-12-12/15. Originál. Strojopis, originál.

119

1944, august 3. Londýn. — Ústavný dekrét prezidenta republiky o dočasnej správe na oslobodenom území Československej republiky.

K návrhu vlády a po slyšení Státní rady ustanovují:¹

Článek 1.

Na dobu, pokud sídlo vlády nebude na území republiky Československé, zřizuje se úřad pro správu osvobozeného území. V jeho čele jest a za něj odpovídá člen vlády jako její delegát (dále označovaný jako vládní delegát), jehož jmenuje a odvolává prezident republiky k návrhu vlády. Zastupuje ho další člen vlády (zástupce vládního delegáta), jmenovaný a odvolávaný týmž způsobem, jenž mimo to řídí ony správní věci osvobozeného území, které mu vládní delegát zvlášt svěří.

a jednotiek s presným stavom mužstva a dôstojníkov), zoznam s početným stavom slovenských jednotiek, prehľad požadovanej pomoci, schéma (na oleáte) vojenského povstaleckého plánu, 4 špeciálne mapy s vyznačenými miestami pre zhodenie zbraní, podrobná zpráva o maďarskom vojsku k 15. 7. 1944 a popis Arpádovej línie. Medzi týmto materiálom je aj písomné „ustanovenie“ stot. Kozu a npor. Hanusa členmi vojenskej delegácie slovenskej armády k čs. misii v SSSR. Každý z nich mal podať informácie zo svojho odboru a po skončení týchto úloh Kozu mal ostať k dispozícii Píkoví, Hanus sa mal vrátiť na Slovensko a podať „o výsledku rokování hlásenie veliteľovi voj. ústredia“. (Tamtiež, E 22-12-12/16–17.)

¹ Tento dekrét vychádzal z československo-sovietskej dohody o správe oslobodeného územia Československa (dokument čís. 59). Bol publikovaný až 14. novembra 1944 a až vtedy nadobudol platnosť.

Vládného delegáta a jeho zástupcu vymenovala čs. vláda v Londýne už 30. 6. 1944: ministra hospodárskej obnovy F. Němca (delegát) a št. ministra div. gen. R. Viesta (zástupca). Vláda sa súčasne uzniesla, aby spolu s vládnym delegátom boli vyslaní niekoľkí členovia Štátnej rady ako politickí poradcovia vládného delegáta. Politický poradný sbor vymenovala vláda 11. 8. 1944 v zložení: J. Valo (KSČ), B. Laušman (soc. dem.), F. Uhlíř (nár. soc.), F. Hála (lid.) a F. Hodža, ktorý však ostal po odchode delegácie do SSSR (22. 8. 1944) ešte dlhší čas vo V. Británii, do Moskvy prišiel až v októbri 1944 a činnosti v delegácii sa nezúčastnil. V priebehu povstania vymenovala vláda za členov delegácie ešte I. Turjanicu a I. Petrušča. — Všetky tieto menovania urobila vláda bez prihliadnutia k stanovisku zahraničného vedenia KSČ (podrobne viď „Cesta ke Květnu“, Praha 1965, dok. čís. 29, 32 — najmä pozn. 4) a bez konzultácie s domácimi odbojovými orgánmi. Ilegálna SNR vyjadřila nesúhlas s týmto postupom v rádiograme z 18. a 26. 8. 1944 (dokument čís. 139). Ale už predtým, 9. júla hlásil do Londýna Krátký (pravdepodobne): „Anna žádá sdělení jmen členů poradního výboru Němec—Viest. Obava před osazením výhradně Čechy.“ (SÚA Praha, Ch 37-91-29/60.)

K problematike úloh vládného delegáta a diskusii o výbere osoby pre funkciu vládného delegáta viď obsahlu dokumentáciu v zborníku „Cesta ke Květnu“, Praha 1965, dok. čís. 35 a 25.

Článek 2.

Vládní delegát provádí na osvobozeném území republiky usnesení vlády a při jeho správě zastupuje každého jednotlivého rezortního ministra. V mezích příslušnosti jednotlivých těchto ministrů koná vše, čeho je na osvobozeném území třeba k vedení války, k udržení pořádku a k rychlému obnovení a zabezpečení řádného státního života.

Článek 3.

Vládní delegát řídí se při správě osvobozeného území právními předpisy Československé republiky, vydanými do 29. září 1938, dále dekrety presidenta republiky a právními předpisy Československé vlády v zahraničí, vyhlášenými v „Úředním věstníku československém“.

Pokud je to nezbytné a neodkladné, je vládní delegát oprávněn vydávati prozatímní vládní nařízení, která sám podpisuje. Taková prozatímní nařízení budtež však neprodleně předložena vládě, která je buď schválí nebo nahradí vlastními nařízeními.

Nařízení vládního delegáta, jakož i jejich schválení vládou nebo nařízení vlády je nahrazující, budtež uveřejněna v „Úředním listě vládního delegáta pro osvobozené území“, jenž budiž zřízen, a v „Úředním věstníku československém“.

K jejich platnosti dostačí jedno z těchto uveřejnění a při obojím uveřejnění jest rozhodujícím znění obsažené v „Úředním věstníku československém“.

Článek 4.

Jakmile sídlo vlády bude na území Československé republiky, zaniká úřad pro správu osvobozeného území, a ministerstvo vnitra provede jeho likvidaci.

Článek 5.

Tento ústavní dekret nabývá platnosti dnem vyhlášení a jeho provedením se pověřují všichni členové vlády.

Dr. Edvard Beneš v. r.

Dr. Šrámek v. r.

Bečko v. r., Dr. Feierabend v. r., div. gen. Ingr v. r., Masaryk v. r., Němec v. r., Lichner v. r., Dr. Ripka v. r., Dr. Slávik v. r., Dr. Stránský v. r., div. gen. Viest v. r.

„Úřední věstník československý“, čís. 10, roč. 1944. — „Cesta ke Květnu“, Praha 1965, dok. 35,